

Одбор за обезбеђивање квалитета и интерну евалуацију

Универзитет у Новом Саду

Зорана Ћинђића 1, 21000 Нови Сад

www.uns.ac.rs e-mail: kvalitet@uns.ac.rs

Време спровођења анкете: новембар 2016.

Анкету припремио: Одбор за обезбеђивање квалитета и интерну евалуацију

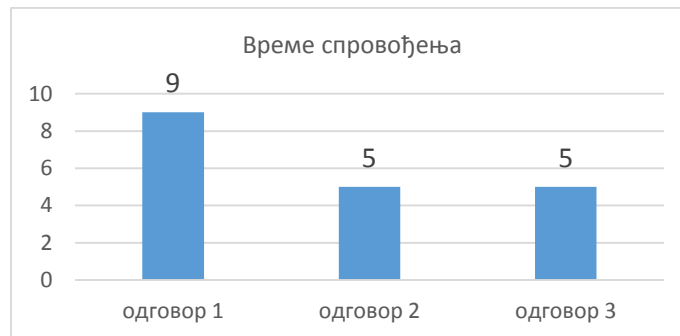
Обухват: 12 факултета

Обрада анкета: Универзитетски центар за примењену статистику

Циљ анкете: предлог препорука и активности на универзитету на основу анализе тренутног поступка укључивања студената у поступак евалуације наставог процеса и педагошког рада наставника, као и припрема измена и допуна одговарајућих правилника

1. Ваш факултет спроводи анкетирање студената о квалитету наставног процеса (можете означити више одговора):

- ☐ сваког семестра за сваки реализовани предмет у току семестра
- ☐ једном годишње за сваки предмет реализован у току школске године
- ☐ на крају студија о целом студијском програму
- ☐ друго

НАЛАЗ: Постоји велика шароликост у начину спровођења анкетирања студената. Мање од 50% факултета спроводи анкету о целокупном студијском програму. Доминира парцијално оцењивање предмета и то у семестру (школској години) када је предмет реализован, а пре завршног испита.

ПРЕПОРУКА: За објективније сагледавање квалитета наставног процеса и студијских програма потребно је спроводити посебне анкете након или при крају школовања. На овај начин би поступци реализације испита, провере знања и оцењивања били обухваћени. Такође би било обезбеђено релативно оцењивање унутар једног студијског програма.

2. Ваш факултет спроводи анкетирање студената о квалитету наставног процеса на (можете означити више одговора):

- ☐ основним студијама
- ☐ мастер студијама
- ☐ докторским студијама

НАЛАЗ: Сви факултети спровode анкетирање студената на основним студијама, али само 50% факултета прибавља мишљење студената о квалитету докторских студија.

ПРЕПОРУКА: Потребно је развити инструменте за све нивое студија који ће омогућити прибављање мишљења студената. Неретко је настава и истраживање на докторским студијама недовољно дефинисано и уређено. На овим студијама доминира менторски рад који би, такође, требало да буде евалуиран.

3. Анкетирање студената се реализује:

- ☐ само у папирној верзији
- ☐ само у електронској верзији
- ☐ комбиновано

НАЛАЗ: Највећа шароликост између факултета уочена је код начина реализације студентских анкета. Са једне стране, папирна варијанта обезбеђује да су у процес укључени само студенти који су посећивали наставу и омогућује да студенти не одговоре на питања уколико не желе. Код папирне варијанте, студенти се налазе у амбијенту који их повезује са предметом који оцењују јер се, најчешће, спроводе на часовима. У случају електронске анкете није увек обезбеђена довољна регуларност. Постоји могућност да студенти попуњавају упитнике који нису намењени њима (неодговарајући предмети). Такође се овај вид анкете често повезује са пријавом испита.

ПРЕПОРУКА: Резултати анкете укључени су у правилнике којим се стиче право на избор у звање. На тај начин процедуре морају да буду знатно боље дефинисане. Прво питање које се поставља јесте да ли је студент обавезан да учествује у анкетирању, друго и најважније питање је шта студенти оцењују, односно које критеријуме користе приликом оцењивања педагошког рада. Кратак интервју са студентима је показао да се оцена пре свега ослања на субјективну процену студента док су објективни критеријуми у великој мери непознати студентима.

4. Молимо Вас да опишете надлежности у поступку анкетирања (ко је одговоран за план анкетирања и реализацију, ко спроводи анкетирање...):

НАЛАЗ: На свих 12 факултета поступак анкетирања је различит. Тешко се може наћи једна заједничка карактеристика. Постоје факултети на којима су посебно одређена тела или запослене особе које се баве поступком анкетирања. На једном делу факултета ту обавезу преузима један од продекана. Укљученост студената се креће од тога да врше анкетирање и обраду, до тога да нису укључени ни у једном делу спровођења анкетирања.

ПРЕПОРУКА: Универзитетским правилником би требало дефинисани бар минимум заједничких поступака за све факултете, као што је питање укључивања или неукључивања студената у поступак реализације анкетирања.

5. Молимо Вас да опишете надлежности у поступку обраде анкета (ко је одговоран за обраду података, ко припрема извештаје...):

НАЛАЗ: Факултети немају јединствену процедуру за обраду података. Када се анкетање не спроводи електронски не постоји јасно дефинисана процедура за тачност унетих података. Обрада се врло често врши на елементарном нивоу, извлачењем просечне оцене и применом основних поступака дескриптивне статистике.

ПРЕПОРУКА: У питању је велики број анкета које се спровode сваке године и зато би поступак обраде и извештавања требало подићи на виши ниво који би обухватио и друге показатеље, као што је праћење предмета или целог студијског програма кроз школске године, укрштање са подацима о просечној оцени на предмету и слично. Било би пожељно да се развије неколико облика извештавања које би факултети, по свом избору, могли да примењују.

6. Молимо Вас да наведите ко има право увида у резултате анкетања и коме се извештаји дистрибуирају:

НАЛАЗ: Резултати анкетања су у већем броју факултета доступни само руководиоцима. Овакав приступ је, са једне стране, оправдан јер се на тај начин спречава злоупотреба резултата који нису прошли верификацију, па се могу третирати само као помоћ у процесу доношења одлука, а не као основа за доношење одлука.

ПРЕПОРУКА: Допуном Правилника потребно је дефинисати минималне садржаје извештаја и нивое доступности. Резултати би могли постати јавно доступни, али само након решавања отворених стручних и правних питања.

7. На који начин чувате анкете и резултате?

НАЛАЗ: Факултети који спровode анкете у папирној верзији у већем броју имају одређен временски период на колико се чувају. Резултате анкета сви факултети чувају у електронској форми.

ПРЕПОРУКА: Након увођења процедуре за проверу или за обезбеђивање веродостојности резултата и извештаја, чување папирне верзије анкета би могао значајно да се скрати. Што се тиче електронског чувања било би пожељно да се нађе начин за заштиту резултата.

8. Да ли и на који начин користите резултате студентских анкета?

НАЛАЗ: Факултети пре свега наводе да резултате користе за избор наставника (овде се поставља питање колико су добијене оцене правно одрживе због самог поступка анкетања и прављења извештаја), поступак самовредновања (али не наводе начин на који се узимају у обзир резултати анкетања), награђивање или кажњавање наставника (такође доста ризична примена).

ПРЕПОРУКА: На факултетима доминира принцип „један наставник на једном предмету“ и то више година или деценија. На овај начин не постоји могућност релативног оцењивања који је често најобјективнији начин оцењивања квалитета наставног процеса.

Студијски програм је основа наставе на факултетима. Из тих разлога потребно је да се само унутар једног студијског програма врши евентуално „рангирање“ наставника или предмета.

9. Да ли учесници у реализацији анкетирања добијају новчану надокнаду за свој рад?

☐ ДА

☐ НЕ

Ако ДА, ко и на који начин добија новчана средства?

10. Колико средстава је ваш факултет уложио у реализацију студентских анкета у школској години 2015/2016? Молимо вас да поред укупне суме назначите активности за које су издвојена највећа средства.

НАЛАЗ: Велика је разноликост у начину финансирања рада у поступку реализације студентских анкета. Постоје факултети који су овај део посла уградили у описе радних места већ запослених, док постоје и факултети који цео поступак посебно финансирају.

ПРЕПОРУКА: Како је ово питање у вези са финансијама требало би га оставити, као и до сада, у искључивој надлежности факултета.

11. Да ли сматрате да анкете утичу на квалитет наставе и на који начин?

НАЛАЗ: Факултети су јединствени у оцени да анкете утичу на квалитет наставног процеса. Међутим факултети под тим претежно подразумевају или кажњавање лоше оцењеног наставника или награђивање добро оцењеног наставника. Ниједан факултет се није изјаснио да постоји системски приступ подизању квалитета наставног процеса који би обухватио све наставнике и сараднике. Најбоље оцењени наставници нису укључени у евалуацију својих колега или организовању додатних семинара, припреми упутстава, приручника и слично који би били корисни већем броју наставног особља. Завршни испит, као и закључивање оцено на предметима нису обухваћени студентским анкетама нити постоје развијени поступци за процену квалитета овог дела наставног процеса. Оцењивање је врло често препуштено субјективном ставу наставника што доминира и у доуниверзитетском образовању. Распон поена за закључивање оцена не представља критеријуме за оцењивање.

ПРЕПОРУКА: На нивоу универзитета било би пожељно започети развој високошколске дидактике која обухвата све сегменте наставног процеса.

Потребно је припремити материјале који ће омогућити студентима да се припреме за поступак оцењивања наставног процеса и педагошког рада наставника.